

CURIERUL JUDICIAR

ZIAR SĂPTĂMĂNAL

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — PRACTICĂ

ADEVĚR ȘI LUMINĂ

JUSTIȚIE ȘI LIBERTATE

DIRECTOR

PETRE BORS

PROPRIETAR

I. SIMIONESCU-CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei
Pe 6 luni 16 „
Pe 3 luni 8 „
Studentii plătesc pe jumătate.
Pentru străinătate se adaogă portul

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

No. 35, STRADA COLȚEI, No. 35.

REPRODUCȚIA INTERȚISĂ

Un număr vechiu 2 Lei.

S U M A R :

Drept Penal: Art. 194. Evadarea arestaților, de Tuluiș.

Codul comercial: Despre falimente (urmarea 60) de C. N. Tonceanu.

Jurisprudența romană:

Curtea de Casațiune, Secția I: Nicolae Ganciu cu Sevastița Miștoi și P. Miștoi.

Idem: Alexandrina Pilișteanu cu C. Vlădoianu.

Idem, secția II: Petre S. Rădulescu, recurs corecțional.

Curtea de Apel din București, secția II: Anica T. Bergea și Toma Bergea cu Ion Cartoajan.

DREPT PENAL

Art. 194. Evadarea arestaților.

Milovan Micu Stoianovici, supus sârb, vestit bandit, urmărit de guvernul sârbesc pentru crime și hoții se refugiase la București. Ministerul afacerilor străine al țerei sale îi cere extraditiunea de la guvernul nostru în baza tractatului ce este între România și Serbia. Se prinde de poliția noastră, și banditul este remis prefecturei din Turnu-Severin, care îl ține în arestul polițienesc sub paza a două sergenți pentru a fi incredințat, la fruntarie, autorităților sârbești îndată ce va fi cerut. Fiind ziua de Paști arestatul solicită de la Bădescu, directorul poliției, a se ușura cu un rînd de fiare, căci era încatușat la mîni și picioare cu câte două rînduri de lanțuri. Se ordonă a i se lăsa numai un rînd de fiare. Peste noapte arestatul se înțelege cu cei două gardieni ai săi, ei es toți trei furtiv din arest, se duc la piciorul unui munte în apropierea orașului, sapă în locul indicat de bandit, unde găsesc, după arătările acestuia, două pungă cu șese sute galbeni pe cari le golesc, împărțind banii în trei,

frățește; și cu modul acesta sergenții fac pe bandit scăpat, simulând a doua și dimineta, la arestul polițienesc, că banditul ar fi evadat prin tavanul de la privată.

Parchetul face investigațiunile cuvenite și constatînd bănueli asupra gardienilor, și chiar asupra directorului poliției, că dînșii ar fi înlesnit evasiunea arestatului sârb, îi traduc pe toți trei în judecată corecțională ca pasibili de delictul prevădut și pedepsit de art. 194 din codul penal; tribunalul condamnă pe sergenți și achită pe Bădescu. Curtea de Apel din Craiova respinge asemenea apelul sergenților, ba găsind elemente de culpabilitate și asupra directorului poliției, asupra apelului făcut de procurorul tribunalului, îl condamnă la trei luni închisore corecțională.

Bădescu recurge în Casațiune, și între alte ridică ca motiv principal de casare inaplicabilitatea și violarea art. 194 din codul penal, care nu se resfrînge de cât la evadarea arestaților justifiabili de tribunalele țerei noastre și pentru infracțiuni săvîrșite pe teritoriul nostru.

Acésă chestiune de drept penal și de drept internațional s'a tractat inaintea supremei instanțe, care a resolvat chestiunea în modul cum se arată prin decisiunea publicată chiar în acest număr al țiarului nostru. Pare că motivul de casare a atras osebita atențiune a Inaltei noastre Curți, dară nu a împărțășit opiniunea apărătorului, fiind o deosebire între textul nostru copiat după textul codului penal prussian și între textul codului penal frances, unde prevalază opiniunea apărătorului recurentului.

Modul de apărare al recurentului.

Acțiunea publică se întinde la toate infracțiunile ce se comit pe teritoriul românesc. Ea

lovește pe toate persoanele delinvente, fie cetățeni, fie chiar străini; căci dreptul de suveranitate domină pretutindenea unde falăie drapelul național al țerei, și legile de siguranță publică obligă pe toți acei cari locuiesc teritoriul nostru (vezi art 3 din codul penal). Acest principiu este de altminteri consacrat de legislațiunile tuturor Statelor civilizate.

Prin teritoriul național înțelegem nu numai țara cuprinsă în limitele materiale ale fruntariilor sale geografice, ci pretutindenea unde e drapelul României. Ast-fel, la consulatele și agențiile noastre diplomatice, cum și la vapoarele sau vasele noastre, cari sunt pe mare sau la porturi chiar străine.

La marele principiu a *teritorialității legilor* avem ca derogățiune sau excepțiune în primul rând: *inviolabilitatea miniștrilor diplomați străini*, cari se bucur de imunitatea de jurisdicțiune consacrată de dreptul ginților. În al doilea rând sunt exceptate *atentatele săvârșite în străinătate* de un român în contra *Statului român*; cum asemenea și crimele comise în străinătate de un român în contra altui român, dacă inculpatul se prinde în România, dacă n'a fost urmărit și pedepsit de legea străină, și dacă partea leșată cere urmărirea la noi.

Cu toate că legile sunt teritoriale, adică făcute pentru a fi aplicate numai la infracțiunile săvârșite pe teritoriul național: Statele civilizate au găsit un mijloc puternic și indispensabil a nu tolera nereprimite cel puțin crimele preveniților refugiați pe teritoriul străine. Măsura introdusă de națiunile moderne ca un auxiliar necesar represiunii delictelor se numește *extradițiune*, care consistă în un tratat, în virtutea căruia se obligă Statul pe al cărui teroriu este refugiat un criminal, de al trăda Statului cui densus aparține și pe al cărui teroriu a comis crima, pentru a fi judecat de tribunalele competente ale acestui Stat. Pe timpurile *ab antiquo*, la Greci și la Romani, refugiații crimi ali găsea un azil pe teritoriul străin, persoana lor era neatinsă și li se dedea protecțiunea suveranului străin. Templele și bisericile serviau cele mai adese-ori ca azil. Cu desvoltarea intereselor comerciale, prin contactul frequent și apropierea Statelor datorită marilor invențiuni a vapoarelor și drumurilor de fer, au început să se restrângă asilurile teritoriale; și încă din secolul al 18-lea se introduse usuri de extradițiune în casuri limitate, până când în fine astăzi între cele mai multe State civilizate s'au încheiat, în scopul păcii publice, tractate de extradițiune.

În virtutea unor atari tractate, Suveranul străin solicită Suveranului nostru concursul pentru executarea unui mandat în contra unui criminal refugiat la noi. Asemenea tractate nu

investesc pe Suveranul nostru cu nici un act de poliție judiciară, cum și cu nici un act de jurisdicțiune. Numai autoritățile noastre administrative iaă măsuri de capturarea și supraveghierea refugiatului criminal, pe când autoritățile noastre judecătorești rămân străine la orice urmărire și executare. Prevenitul străin este arestat în virtutea decretului regal de extradițiune, și autoritatea administrativă ia cuvenitele măsuri și dă ordinele necesare de a conduce pe străinul criminal la fruntarii, și a'l remite autorității străine. Arestarea străinului nefiind emanată de la autoritățile noastre judecătorești nici nu poate fi numită o arestare judiciară. Legalitatea ei se bazează numai pe un decret regal, dat în virtutea unui tractat diplomatic. Ce sunt dară asemenea arestați? Ei sunt fără îndoială niște deținuți legalmente, dară pentru crime săvârșite pe un teroriu străin, pedepsite de legea penală a unui Stat străin, și justițiabili de jurisdicțiune străină.

Art. nostru 194 din c.p. combinat cu art. 3 din același codice, dice apărătorul lui Stoianovici înaintea Curții de Casațiune, nici nu înțelege a se ocupa de evadarea altor arestați de cât a celor deținuți pentru infracțiuni teritoriale. Dacă cine-va înlesnește evadarea unui arestat deținut după un decret regal de estradițiune, faptul acesta poate fi un act foarte ireverențios care merită totă reprobarea, dară pentru care nu poate fi pasibil de urmărirea penală și de aplicațiunea art. 194 din cod. pen. În acest sens opinază doctrina franceză prin organul ilustrului său criminalist F. Hélie, în volumul III al cod. pen. la pag. 193, și tot așa s'a pronunțat jurisprudența franceză prin decisiunea din 30 Iunie 1827 a Inaltei sale Curți de casațiune din Paris (Buletin du Palais de justice No. 162).

Iată această decisiune:

«Considerând că deși arestarea unui străin pe teritoriul frances în virtutea unei ordonanțe regale prescriind extradițiunea se consideră și constituie o *deținere legală*;

«Că de și în fapt și în specie arestarea a fost regulată în formă;

«Că de și actul înlesnirii evadării este reprehensibil în cel mai înalt grad și iminent nerespectuos către autoritatea regală, totuși nu este prevădut de lege și în a cărei tăcere tribunalele nu pot suplini;

«Că diferitele texte de legi aședate sub rubrica evadarea deținuților, nu se aplică fără osebire la toate casurile când se tratăză de o persoană legal deținută, ci numai la casurile respective a persoanei evadate, care nu este numai prevenit sau acusat pentru un delict prevădut și pedepsit de legile franceze, ci care este și pasibil de certe pedepse determinate;

că dispozițiunile penale nu pot fi întinse».

Pentru aceste motive casază, etc.

Lăsăm lectorilor noștri a vedea jurisprudența francesă și jurisprudența română, cum și textele de legi din codul penal frances și codul penal român, și rămâne fie-căruia să aprecieze cum va crede.

Tulius.

CODUL COMERCIAL

Doctrină și jurisprudență asupra fie-cărui articol în parte, în comparațiune cu articolele corespunzătoare ale legislațiunilor străine.

DE

C. N. TONEANU

Avocat (Galați)

(Urmare 60)

Despre Faliment

B. — Atribuțiunile judecătorului-comisar relative la administrația și procedura falimentului.

(Urmare)

296. ¹⁰. — *Judecătorul comisar are dreptul de a cere judecătorului instructor, în cazul când falitul este arestat, ca să-l trimită spre a-l asculta ori de câte ori va avea necesitate de el.* În această privință avem următoarea clară dispozițiune :

Codul comercial Român

Art. 745. Dacă falitul se află arestat, judecătorul-comisar îl poate asculta ori de câte ori va avea trebuință, sau a-l aduce înaintea sa după propunerea sindicului său a delegațiunii creditorilor, făcând pentru această cerere judecătorului de instrucție.

Codul comercial Italian

Art. 732. Dacă falitul se găsește în stare de arestare, judecătorul delegat poate să-l asculte ori de câte ori va avea trebuință sau va fi cerere din partea *curatorului* sau delegațiunii creditorilor, făcând pentru această cerere judecatorului instructor.

CAPITOLUL III

Despre punerea sigiliilor și inventar

297. . Punerea sigiliilor și inventariul sunt două acte cari fac să impedeze, ca nimic să nu se sustragă de sub acțiunea administrativă a falimentului și de a face ast-fel ca acela care exercită această acțiune să pofă avea o cunoștință completă și sigură de tot ce constituie patrimoniul actual al falitului; de ôre-ce, în alt-fel, pe lângă că s'ar putea grav periclitata interesele masei, apoi și acțiunea administrativă nu s'ar ști asupra căror bunuri s'ar putea efectiv exercita. ¹⁾

Ne vom ocupa dar de aceste două acte : punerea sigiliilor și inventariul.

A. — Despre punerea sigiliilor

I Când se aplică sigiliile și de către cine

Codul comercial Român

Art. 746. Indată după declarațiunea falimentului, sau cel mult în 24 ore, *judecătorul comisar* sau judecătorul de ocol, după delegațiune, va procedea

Codul comercial Italian

Art. 733. *Pretorul*, în 24 ore de la *primirea avisului* de declarațiunea falimentului, trebuie să procedă la punerea sigiliilor, fie în prezența *curato-*

la punerea sigiliilor, fie în prezența *sindicului* provizoriu dacă intervine, fie și în absența sa.

Chiar înainte de declarațiunea falimentului, *tribunulul comercial* poate ordona punerea sigiliilor din oficiu, sau după stăruința unuia sau mai multor creditori dacă debitorul a dosit sau dacă este sustragere chiar parțială de activ.

torului provizoriu dacă intervine fie în absența lui.

Chiar mai înainte de declarațiunea falimentului *saù de primirea avisului sus çis*, pretorul poate procedea la punerea sigiliilor din oficiu sau după cererea unuia sau mai multor creditori, când debitorul a fugit sau dacă este sustragere chiar parțială de activ.

298. — După cum am vedut (No. 61—2), prin sentința declarativă de faliment, conform art. 703 No. 2, se ordonă aplicarea sigiliilor, măsură care se ia în interesul masei și al acțiunii administrative a falimentului (No 297).

Acastă aplicare a sigiliilor se face de regulă conform art. 746 al. I cod. com., *indată* după declarațiunea falimentului, sau cel mult în 24 ore.

Sigiliile se aplică de *judecătorul comisar* sau de *judecătorul de ocol* după delegațiunea ce i se dă de acesta. Sigiliile se aplică în asistența sindicului provizor dacă intervine, iar dacă nu se pot pune chiar în absența sa.

299. — Am çis că de regulă se aplică sigiliile după declarațiunea de faliment, indată sau după 24 ore, conform art. 746 cod. com., însă sunt excepțiuni la această regulă când sigiliile pot fi aplicate chiar înainte de declararea falimentului.

Prima excepțiune. Se aplică sigiliile înainte de declararea în faliment, atunci când falitul a *dosit*, s'a depărtat de comericiul său de stabilimentul său comercial fără un motiv plausibil, și cu afacerile lăstate în așa gravă desordine în cât se lasă a se vedea în mod rațional, că el, prin acesta, voește a se sustrage de la acțiunea creditorilor săi ¹⁾.

Secunda excepțiune. Se aplică sigiliile înainte de declarațiunea în faliment și în cazul când este *sustragere chiar parțială de activ*, adică când falitul sau agenții lui sau ori cari creditori de acord cu ei sau cu falitul, au distras o parte din patrimoniul său de la acțiunea comună a creditorilor, sau chiar a încercat numai în mod serios a o distraze ²⁾.

În ambele aceste două casuri, fără a putea admite vre-un altul (de ôre-ce fiind vorba de dispozițiuni excepționale legea trebuie interpretată în mod restrictiv), tribunalul de comericiu poate ordona punerea sigiliilor din oficiu, sau după cererea unuia sau mai multor creditori, măcar că falimentul comerciantului nu este declarat ³⁾. Tribunalul trebuie însă să lucreze cu prudență în asemenea casuri, convingându-se bine dacă aceste două condițiuni sunt realmente îndeplinite.

Observăm aci că legiuitorul nostru s'a depărtat de sistemul codicelui comercial italian prin aceea că pe când art. 732 cod. com. italian prevede dreptul pentru *pretore*, adică pentru judecătorul de ocol, de a aplica sigiliile mai înainte de primirea avisului de declarare în faliment, fără a fi delegat de tribunal, legiuitorul nostru nu a admis această, ci dispune că judecătorul de ocol să nu pofă de la sine fără delegațiune să aplice sigiliile precum le aplică *pretorul* la Italiani.

300. — De și acest articol 746 cod. com. prevede că sigiliile trebuie aplicate indată sau cel mult în 24 ore după declarațiunea falimentului, sau chiar înainte de această declarație, cu toate acestea

1) Vid. I. 265.

2) Vid. I. 265 pr. parte.

3) Vidari 265.

sigiliile se pot pune și după trecerea celor 24 ore, și anume în cazul în care judecătorul-comisar nu a comunicat la timp judecătorului de ocol, sau de și s'a comunicat însă acesta n'a voit sau n'a putut pune sigiliile. În aceste 2 cazuri incumbă sindicului sub a sa răspundere să cêră îndată după numirea sa punerea sigiliilor (art. 757 cod. com.).

(Va urma).

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CARTE DE CASAȚIE SECȚIUNEA I

Audiența de la 9 Noembrie 1894

Președinția d-lui **C. E. Schina**, Prim-Președinte.

Nicolae Ganciu cu Sevastița Miștoî și P. Miștoî

Fond dotal. — Capacitatea soților în privința fondului dotal când prin contractul matrimonial s'a stipulat alienabilitatea acestui fond. — Dacă se poate anula un act ce ar constitui un act de alienațiune al aceluși fond sub forma unui act de administrațiune.

Capacitatea soților, și în special a bărbatului, într'un regim matrimonial în care s'a stipulat alienabilitatea fondului dotal, atrage după dânsa consecința că ori de câte ori este vorba de o cerere de anulare a unui act consimțit de bărbat, sau de ambii soți împreună, împrejurarea că acel act ar constitui un act de alienațiune sub forma unui act de administrațiune nu pôte fi un motiv de anulare a actului când acela, în favoarea căruia acel act a fost consimțit de către soț, primește a'l considera ca atare și cere respectarea lui în condițiunile stipulate în contractul matrimonial.

Decisiunea No. 340/94. — Casată decisiunea Curței de Apel din București secțiunea II cu No. 68/94¹ dată în procesul dintre Nicolae Ganciu cu Sevastița Miștoî și P. Miștoî.

Complectându-se Curtea conform art. 22 din legea sa organică,

S'a citit raportul făcut în cauză de d-nul G. P. Petrescu.

S'a ascultat: d-nii M. Antonescu, C. Disescu și C. C. Arion, avocații recurentului N. Ganciu, în dezvoltarea motivelor de casare, și d-nul Slavri Predescu, avocatul intimaților Sevastița Miștoî și P. Miștoî, în combateri :

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare :

«Curtea comite un exces de putere și denaturarea contractului intervenit între soții Miștoî și N. Ganciu, căci fiind stipulat în actul dotal că imobilul este alienabil, N. Ganciu a oferit să consemneze imediat suma ce Curtea ar decide că reprezintă elementul de alienațiune în contractul intervenit între părți. La această ofertă Curtea răspunde că nu e admisibilă fiind-că în speță nu este un act de alienațiune ci o închiriere ; în acest mod Curtea se pune în cea mai flagrantă contradicție căci fiind în chestiune numai o închiriere art. 538 n'ar fi aplicabil.

«Dacă art. 538 este aplicabil, cum dice Curtea, atunci acest contract numai este un act de admi-

nistrațiune și prin urmare trebuie să fie un act de alienațiune sau să conțină pe lângă actul de administrare și un element care să constituie o alienațiune ceea ce făcea admisibilă oferta lui N. Ganciu de a consemna suma ce ar decide Curtea că reprezintă acest element de alienațiune».

Având în vedere decizia atacată cu recurs din care reese că intimata Sevastița P. Miștoî, cu consimțământul soțului său P. I. Miștoî, a cerut anularea contractului de închiriere a unei vii dotale a sa, intervenit între dânsa și bărbatul său de o parte ca locatori cu Nicolae Ganciu, ca locatar, astă-zi recurent, și prin care se dă drept acestui din urmă să extragă din acel pământ nisip și pietriși și să fabrice cărămidă ;

Că motivul cererei în anularea contractului era că, bărbatul fiind un usufructuar al fondului dotal, el nu putea conform art. 538 cod. civ. să condeze un drept ce nu avea, acela de a deschide veri o carieră sau să exploateze nisipul și pământul ;

Considerând că recurentul, prin concludsiunile scrise, a susținut la Curte că dacă contractul a cărui desființare să cere s'ar considera ca un act de instrăinare, el putea fi consimțit de soț conform actului dotal, care le dă dreptul de a instrăina imobilul sub condițiune de a cumpăra altul ;

Că alt-fel fiind, soții Miștoî nu ar putea să ceară de cât numai ca porțiunea din chiria stipulată, care s'ar judeca că reprezintă deteriorarea solului, să se consemneze pentru ca cu acești bani să se cumpere un alt imobil conform clausei din actul dotal ;

Că, spre acest sfârșit, recurentul a oferit să consemneze suma pe care Curtea ar aprecia-o ca echivalent al elementului de alienațiune ce ar conține contractul de mai sus, pentru ca să se facă cu această sumă întrebuințarea prevăzută în actul dotal ;

Considerând că soții se găsesc căsătoriți sub un regim dotal cu clauza că imobilul dotal se pôte instrăina, însă cu acești bani să se cumpere un alt imobil ;

Considerând că, capacitatea soților, și în special a bărbatului, într'un regim matrimonial în care s'a stipulat admisibilitatea fondului dotal, atrage după dânsa consecința că ori de câte ori e vorba de o cerere de anulare a unui act consimțit de bărbat, sau de ambii soți împreună, împrejurarea că acel act ar constitui un act de alienațiune sub forma unui act de administrațiune, nu pôte fi un motiv de anulare a actului, când acela în favoarea căruia acel act a fost consimțit de către soț, primește a'l primi ca atare și cere respectarea lui în condițiunile stipulate în contractul matrimonial ; că așa fiind, când judecătorii fondului pronunțând anularea unui asemenea act, se mărginesc a stabili că el ar constitui un act de alienațiune, comit un exces de putere căci nescotesc legea și stipulațiunile regimului matrimonial sub care soții s'au căsătorit ; că, în speță, se constată că recurentul N. Ganciu, care a închiriat fondul soților Miștoî, a făcut propunerea, care nu i s'a ținut în seamă, de a consemna chiar suma care s'ar estima ca preț al alienațiunei fondului în cas când contractul petrecut între el și soții Miștoî ar fi privit ca o adevărată instrăinare a fondului ;

Pentru aceste motive, Curtea casază.

1. A se vedea această decisiune publicată în numărul 16/94.

Audiența de la 1 Noiembrie 1894

Președenția d-lui *Al. Degré*, consilier

Alexandrina Pitișteanu cu C. Vlădoianu

Audiență. — Dacă audiențele instanțelor judecătorești sunt, în regulă generală, publice. — Dacă pot fi declarate, în unele cazuri, secrete. — Dacă când se declară ședința secretă, judecătorul trebuie să arate motivele pentru ce a făcut aceasta. (Art. 86 și 99 din pr. civilă).

In principiu, audiențele instanțelor judecătorești trebuie să fie publice, și numai prin excepțiune pot fi secrete. De aci urmăzând că ori de câte ori judecătorul decide ca desbaterile unei afaceri să aibă loc în ședința secretă este dator, spre a putea fi controlat dacă legea îl autoriza la acesta, să motiveze pentru ce a luat o asemenea măsură excepțională.

Decisiunea No. 331/94. — Casată decisiunea Curții de Apel din București, secția II, cu No. 151/94 dată în procesul dintre Alexandrina Pitișteanu cu C. Vlădoianu.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l președinte N. Mandrea.

S'a ascultat: d-nii P. Borș și N. Durma, avocații recurentei Alexandrina Pitișteanu, în desvoltarea motivelor de casare, și N. Papadat, avocatul intimatului C. Vlădoianu, în combateri, precum și d-l Procuror general G. Filitti în concluziuni.

Curtea deliberând,

Asupra motivului al II de casare:

«Violarea art. 99 din cod. pr. civ. și nemotivarea. Publicitatea este regula. Ședința secretă are loc numai anume la casurile limitativ determinate; speția noastră nu aparține nici unuia din aceste cazuri, totuși desbaterile nu s'a făcut în public ci cu ușile închise. Textul sus menționat de lege este dară violat.

«In tot cazul, nu este suficient să existe o cerere din partea uneia din părți și la care să adereze chiar ministerul public, mai trebuie ca condițiune indispensabilă să fie motive întemeiate care să fi autorizat pe instanța de fond a declara ședința secretă, condițiune care lipsește cu totul hotărârii atacate cu recurs.»

Considerând că, în adevăr, dupe art. 86 combinat cu 99 din procedura codului civil, fiind de principiu ca ședințele să fie publice și numai prin excepțiune secrete, urmăzând de aci că ori de câte ori judecătorul decide ca desbaterile unei afaceri să aibă loc în ședința secretă este dator, spre a putea fi controlat dacă legea îl autoriza la acesta, să și exprime motivele cari l'a determinat să ia o asemenea măsură excepțională;

Considerând că, în speță, Curtea de Apel incuviințând ca desbaterile să aibă loc în ședința secretă fără să arate motivele pe cari își întemeiază soluțiunea, a violat prin acesta dispozițiunile sus citatelor texte de lege, pronunțând o decisiune nemotivată;

Pentru aceste motive și fără a mai discuta celelalte mijloce de casare, Curtea, casează.

INALTA CURTE DE CASAȚIE, SECȚIUNEA II

Audiența de la 5 Decembrie 1894

Președinte d-lui *Ch. Fherekyde*, consilier

Petre S. Bădescu, recurs corecțional.

Scăpare de arestați. — Dacă legea pedepsește numai pe cei ce înlesnesc scăparea arestanților deținuți pentru vre un delict comis în țară sau și pentru cei deținuți pentru estrădare. [Art. 194 c. p.]

Art. 194 din codul penal român pedepsește cu închisoare pe ori care ce cu voință înlesnește sau încearcă a înlesni scăparea arestanților fără distincțiune, fie că arestatul ar fi deținut pentru vre un delict comis pe teritoriul țerei și pedepsit de legile române, fie că ar fi deținut după cererea vre unui stat străin pentru vre un delict de drept comun comis pe teritoriul aceluși stat, și ținut sub pază până la îndeplinirea formalităților de estrădare.

Decisiunea No. 570/94. — Respins ca nefondat recursul făcut de Petre S. Bădescu contra decisiunii cu No. 670/94 pronunțată de Curtea de Apel din Craiova, secția II-a.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier N. Mandrea;

S'a ascultat: d-nii P. Borș, P. Grădișteanu și Em. Porumbaru, avocații recurentului, în desvoltarea motivelor de casare, și d-l procuror General G. Filitti în concluziuni.

Deliberând,

Asupra primului motiv:

«Greșită aplicațiune a articolului 194 din codul penal și exces de putere. Acest articol se aplică numai la casurile când persoana evadată este pasibilă de o pedepsă prevădută și pedepsită de legile române (art. 3 cod. penal). A înfringe legea penală peste acești termeni, și a face ca tribunalele noastre să îplinească ceea ce legea nu prevede, este a săvârși un exces de putere.

«Stoianovici nu a fost arestat pentru o infracțiune penală săvârșită pe pământul României, ci pentru crima săvârșită pe teritoriul sârbesc, trebuind a fi judecat și pedepsit de tribunalele sârbești și pentru care se incuviințase extradita.

«Deci pedeapsa prevădută de art. 194 se aplică pentru o evasiune înlesnită deținuților legalmente, adică, se rapoartă numai la arestații urmăriți pentru delict prevădute de legea noastră penală, nu și pentru delict extra-teritoriale.

«Faptul recurentului pôte fi foarte reprobabil ca o călcare ireverentioasă unei ordonanțe de extraditațiune, nu-l face însă absolut responsabil de art. 194 codul penal în privința unui deținut justițiabil de un tribunal străin, pentru crimă comisă pe un teritoriu străin și a cărui urmărire se făcea în virtutea unei ordonanțe de extraditațiune.

Având în vedere că art. 194 din codul penal pedepsește cu închisoare corecțională pe acela care, cu voință, înlesnește sau încearcă a înlesni scăparea, sau a face a se scăpa un arestat, care se află pus într-o închisoare, sau sub paza forței armate, a funcționarului ori a agentului însărcinat de a-l conduce și de a-l priveghia;

Considerând că din termenii generali în care este conceput și redactat acest articol rezultă învederat că prin arestat legea a voit să înțelgă

ori-ce individ pus sub pază, fără ca acel ce este dator să-l păzescă să aibă a cerceta pentru care motiv este arestat, fie că acel individ ar fi arestat pentru un delict comis pe teritoriul țerei, și care ar atrage după sine o pedepsă prevăzută de legile române, fie că ar fi arestat și ținut sub pază după cererea de extrădare a vre-unui alt stat pentru vre-un delict sau crimă de drept comun comisă pe teritoriul aceluși stat, cum este cazul în speță;

Că, așa fiind, și intru cât legea nu face nici un fel de distincțiune între diferitele categorii de arestanți, Curtea nu a făcut o greșită aplicațiune a articolului 194 din codul penal condamnând pe recurent pentru că a înlesnit scăparea din arest a lui Stoianovici cerut de guvernul sârbesc pentru crimă de drept comun comisă în Serbia;

Că prin urmare motivul invocat este neintemeiat.

Asupra motivului II.

«Violarea art. 194 codul penal. Pentru a fi reprobabile conform primului alineat al acestui articol On. Curte de Apel trebuia să stabilească convența ce ar fi avut-o recurentul Bădescu ca locoșitor de director de poliție cu gardianii lui Stoianovici sau cu însuși arestatul Stoianovici. Fără indoială aprecierea convenței este lăsată la suveranitatea instanței de fond, dară dânsa datore este să o tragă din niște fapte materiale pozitive, de natură a prepara sau înlesni evasiunea arestatului, și care după doctrină ar rezulta sau din procurare de instrumente sau de arme, sau pentru motive de corupțiune. Ori-ce alte aserțiuni neprecise duc la arbitrar. Ușurarea fiarelor când arestantul are gardian, și fără stabilirea unei convențe, nu poate fi considerat nici ca act preparator, nici ca act înlesnitor.

Având în vedere că acest motiv se referă la cesiuni de fapt a căror constatare și apreciere sunt de atributul suveran al instanțelor de fond, scăpând de sub censura Curței de Casație;

Că, așa fiind, și acest motiv este neintemeiat;

Asupra motivului III:

«Violarea art. 192 cod. pr. penală combinat cu art. 118 pr. civ. Hotărârea atacată cu recurs, arată că ea s'a redactat în urmă și pe baza unei minute, unui original de sentință ce s'ar fi făcut și subscris de judecătorii în momentul pronunțării ei, căci se spune în fronticipiul ei că este un proces verbal sub No. 1381 de audiență. Apoi este de totă evidență că motivele unei decisiuni nu se pot redacta chiar în aceea zi când se sub-scrie originalul sentinței, așa că de obicei trebuie să treacă un interval de mai multe zile. În specie constatăm că lipsește minuta care conținea originalul dispozitiv, așa că redactarea hotărârei ne având o basă statornică de control, suntem autorizați a zice, că și penalitatea aplicată recurentului este lipsită de bază.»

Având în vedere că recurentului îi incumba sarcina de a dovedi că motivele decisiunii nu au fost redactate în aceea zi cu pronunțarea ei și că prin urmare a fost necesitate de a se trece acel dispozitiv într-o minută semnată de judecători. Că nefăcând această dovadă presupuțiunea este că decisiunea s'a redactat în aceeași zi când s'a pronunțat, și deci și acest motiv este neintemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, SECȚIA II

Audiența de la 28 Septembrie 1894

Președinția d-lui *Ath. C. Kivu*, Președinte

Decisiunea civilă No. 175

Anica T. Bergea și Toma Bergea cu Ion Cârtojan

Cesiune de drepturi. — Ce drepturi poate ceda o persoană Hotărâri judecătorești. — Dacă hotărârile judecătorești sunt declarative de drepturi. — Dacă hotărârile judecătorești își produc efectul lor din momentul introducerii acțiunii.

1) *Nimeni nu poate concede mai multe drepturi de cât are el însuși.*

2) *Hotărârile judecătorești fiind declarative de drepturi, își produc efectul lor din momentul introducerii acțiunii.*

S'au ascultat: D-l St. Cornea, avocatul apelanților Anica T. Bergea și T. Bergea, în dezvoltarea motivelor de apel, și d-l C. Ștefănescu-Priboi, avocatul intimatului Ion Cârtojan, în combateri.

Curtea deliberând,

Având în vedere apelul făcut de Anica Toma Bergea în contra sentinței civile a trib. Ilfov secția II No. 700/92 prin care i se respinge ca nedovedită acțiunea intentată contra d-lui Ion N. Cârtojan;

Având în vedere că prin acțiunea sa, susținută și în apel, d-na Anica T. Bergea cere a i se recunoște dreptul de proprietate pe jumătate asupra imobilului din str. Basarab No. 143, fost mai înainte No. 93, și a se ordona în același timp eșirea din indivisiune față cu Ion N. Cârtojan, actualul deținător al imobilului;

Având în vedere că apelanta se presintă în această acțiune în calitate de singură moștenitoare a defunctei Marița Puică, susținând că imobilul a aparținut pe din două soților Teodor și Marița Puică;

Având în vedere că din desbateri și actele părților rezultă: că imobilul în litigiu a fost cumpărat cu actul transcris la trib. Ilfov secția de Notariat sub No. 1536/78 de soții Tudorache Puică și Marița Puică, cari împreună și hypotecază la creditul funciar urban pentru suma de 6000 lei; că la 6 Maiu 1888, încetând din viață Marița Puică, apelanta Anica T. Bergea în calitate de nepotă de soră a decedatei cheamă în judecată pe Teodor Puică, deținătorul imobilului, și obține hotărârile tribunalului Ilfov secția I cu No. 540/89 și 72/90 confirmate și de Curtea de Apel secția III din București prin decisiunile No. 204/90 și 69bis/91, prin care numita este recunoscută moștenitoare unică a decedatei Marița Puică, cu dreptul de proprietate asupra jumătății imobilului din str. Basarab No. 143, ordonându-se în același timp și eșirea din indivisiune față de Theodor Puică; — că pe când instanța era deja angajată, dar mai înainte de a interveni aceste hotărâri, o acțiune este introdusă în contra lui Theodor Puică personal și ca moștenitor al soției sale Marița Puică, la trib. Ilfov secția Comercială de un anume Ion I. Dumitru, care, cu un înscris și două cambii, se pretindea creditor al numiților soți cu suma de 12,000 lei plus 1500 lei dobândi; Teodor Puică recunoște datoria și tribunalul prin sentința No. 702/92 îl condamnă atât personal cât și ca moștenitor al soției sale la plata menționatei sume, hotărâre care rămâne definitivă prin neapelare; că, drepturile rezultând din

acastă hotărîre sunt cesionate apoi de Ion Dumitru lui Ion N. Cârtojan, cumnatul lui Teodor Puică, iar pentru stingerea datoriei, Teodor Puică, cu actul înscris la No. 862 din 30 Octombrie 1890 constituie în favoarea lui Cârtojan o ipotecă pentru suma de 12,000 lei și cu termen de plată peste 6 luni chier în imobilul din șoseaua Basarab, cu toate că la acea epocă intervenise sentințele tribunalului No. 540/89 și 72/90 și decizia Curței cu No. 204/90 prin care se recunoște D-nei Bergea calitatea de moștenitoare a Mariței Puică și dreptul de coproprietară asupra acestui imobil; că ipoteca ne fiind plătită la timp, Cârtojan a și scos imobilul în vânzare, care s'a adjudecat definitiv asupra lui; că D-na Anica T. Bergea a făcut toate deligențele posibile, făcând cunoscut tribunalului cu ocazia supra-licitării ca să pună în vedere concurenților că reu se vinde imobilul ca avere numai a lui Teodor Puică, și opunându-se la primirea creanței lui Cârtojan drept preț, însă Curtea de Apel secția III, prin decizia cu No. 158/92 i respinge contestația pe motiv că trebuia făcută înainte de adjudecare și i rezervă calea de a și stabili dreptul de coproprietară în quisul imobil față de adjudecator printr-o acțiune pe cale principală, ceea ce și face prin acțiunea de față;

Având în vedere că faptele stând ast-fel, cesținnea ce se naște este aceea de a se ști dacă hotărîrile obținute de d-na Bergea față de Teodor Puică sunt opozabile și lui Ion Cârtojan?

Având în vedere că Cârtojan nu e decât un succesor cu titlu particular al lui Teodor Puică; că titlurile sale de proprietate asupra imobilului sunt dobândite posterior introducerii instanței angajate între autorul său Teodor Puică și d-na Bergea; că e necontestat că nimeni nu poate concede mai multe drepturi de cât are el însuși; că hotărîrile judecătorești fiind declarative de drepturi, și produc efectul lor din momentul introducerii acțiunii; că deci hotărîrile obținute de d-na Bergea față de Teodor Puică ar putea fi opuse cu succes și lui Cârtojan;

Că chiar de s'ar admite că nu i se pot opune fiind «res inter alios judicata» și că d-na Bergea trebuie să dovedească astă-și față de Cârtojan drepturile ce pretinde, totuși din actele ce a prezentat se stabilește în de ajuns că imobilul în cesiune aparține pe jumătate defunctei Marița Puică și că d-na Bergea este unica moștenitoare a acesteia;

Intr'adevăr, actul de cumpărătoare al imobilului transcris sub No. 1536/78 dovedește că imobilul a fost cumpărat de soții Teodor și Marița Puică și tot amândoi îl ipotecază la credit, și să nu se știe că femeea n'avea bani și că s'a pus și numele ei numai în scop de a o avantagia, fiind-că sub imperiul actualului codice civil, femeea nu este ținută să justifice proveniența banilor, sub pedepsă de a i se aplica presumpția muciană; că chiar de ar fi ținută la această probă, cu actul transcris la No. 1187/78 se dovedește că cu puțin mai înainte Marița Puică vînduse un imobil al său și prin urmare avea cu ce să cumpere un alt imobil. Că Cârtojan, ca cumnat cu Teodor Puică, a trebuit să știe de toate acestea, și chiar de n'a știut, avea puțință să o afle; că nu numai că n'a făcut-o, ba din contră când Teodor Puică îi constituia ipoteca pe întregul imobil, dînsul renunță la prezentarea titlurilor de proprietate și cercetarea registrelor de sarcini;

Având în vedere că pentru a dovedi calitatea sa de moștenitoare a Mariței Puică, apelanta prezintă

mai multe copii extrase din dosarul trib. Ilfov secția I sub No. 672/76 și anume: a) Petițiunea dată primului președinte al trib. și înregistrată la No. 4740 prin care chiar Marița Puică face cunoscut tribunalului că a încelat din viață sora sa E. Arabolu, lăsând în urma sa o fiică cu numele Anica și cerînd înființarea tutelei; b) inventariul averei; c) socotelile generale ale tutelei date de tutore, care nu era altul de cât Teodor Puică și d) jurnalul tribunalului No. 3488/79, prin care se constată că minora s'a emancipat prin trecerea sa în căsătorie după Toma Bergea și o trimite în stăpînirea averei; că chiar Cârtojan, prin concludsiunile scrise aflate la dosar, recunoște că Elena Arabolu era soră cu Marița Puică și că Anica Bergea era fiica celei d'intîi, dar îi place să o numească fată naturală (din flori); că Marița Puică neavînd nici descendenți nici ascendenți și nici alte rude colaterale în grad mai apropiat, apelanta Anica Toma Bergea, ca nepotă de soră, are singură vocațiunea la succesiunea sa;

Că o dată stabilit că imobilul din str. Basarab aparține pe jumătate decedatei Marița Puică și că Anica T. Bergea este unica moștenitoare a acesteia, hotărîrea tribunalului comercial No. 702/89 obținută de Ion Dumitru în contra lui Teodor Puică personal și ca moștenitor al soției sale Marița Puică nu poate fi opusă d-nei Anica Toma Bergea, fiind «res inter alios judicata»; că tot ast-fel ipoteca constituită în urmă de Teodor Puică în favoarea lui Cârtojan, cesionarul drepturilor lui Ion Dumitru, pentru stingerea datoriei rezultînd din sentința de mai sus, nu poate vătămă în ceva pe d-na Anica Toma Bergea, de ore-ce Teodor Puică nefiind proprietar decât pe jumătatea imobilului, nu putea să l'ipotেকেze pentru tot; că imobilul fiind urmărit de Cârtojan pentru realizarea ipotecei și adjudecându-se asupra sa, el n'a putut dobîndi drepturi mai întinse de cât avea și urmăritul asupra lucrului vîndut (art. 565 pr. civ.) adică o jumătate din imobil.

Că dar acțiunea d-nei Anica Toma Bergea fiind fondată în acest punct, cată a ise admite apelul și recunoște dreptul de proprietate asupra a jumătate din imobilul în cesiune.

Că pentru cererea de eșire din indivisiune, d-na Anica Toma Bergea recunoște singură și rezultă de alt-dmintrelea și din jurnalele trib. Ilfov secția de notariat No. 1358 și 1838, din 1892, că a provocat-o deja pe temeiul hotărîrilor obținute contra lui Teodor Puică, că imobilul se adjudecase chiar asupra sa, dar n'a depus prețul pentru că imobilul se găsea vîndut din nainte lui Cârtojan și că trib. a dispus scötarea în vînzare pe socoteala sa;

Că dar nu i rămîne de cât sa i să se continue partagiul început, sa i să provöce o nouă eșire din indivisiune;

Pentru aceste motive, admite apelul făcut de Anica Toma Bergea și în parte acțiunea intentată de numita, și recunoște d-nei Anica Toma Bergea dreptul de proprietate asupra a jumătate din imobilul din str. Basarab No. 143 fost mai nainte 93.

(ss) G. D. Economu, I. Duca, Sc. Popescu, Al. Costescu,

Opiniune,

Asupra apelului d-nei Anica Toma Bergea făcut în contra sentinței cu No. 700 din 1892 a tribunalului Ilfov secția II;

Avînd în vedere că apelanta a chemat în jude-

cată pe Ión Cârtojan ca să-i recunoască dreptul de jumătate din imobilul situat în București șoseua Basarab No. 93—143, cerând în același timp și esirea din indivisiune;

Având în vedere că tribunalul, prin sentința apelată, a respins această acțiune pe motiv că nu s'a adus nici o probă în susținerea ei;

Având în vedere că, la Curte, apelanta invocă, pentru dovedirea pretențiunilor sale, deciziunea cu No. 204 din 1890, pronunțată de această Curte, secția III, în procesul apelantei cu Tudorache Puică, autorul drepturilor intimatului și prin care i se recunoște dreptul la jumătate din imobilul în litigiu;

Considerând însă că o sentință obținută față cu autorul succesorului particular nu este opozibilă acestuia, chiar când titlul alienațiunii are o dată posterioară introducerii acțiunii, dară anterioară pronunțării hotărârei definitive; că, în adevăr, ar fi periculos, pentru siguranța proprieității, ca să atribue vânzătorului dreptul de a reprezenta, în atare circumstanțe, pe cumpărător, mai ales când, devenind insolubil, recursul în garanție în contră-i ar fi iluzoriu, căci nu ar mai avea nici un interes a se apăra în contra revendicantului, în cât acesta, fără un contradictor serios, ar câștiga o hotărâre pe care în urmă să o opue adevăratului interesat;

Că argumentul tras din o regulă a dreptului roman, ce se aduce în sprijinul sistemului contrar că litis contestația este un fel de contract judiciar în puterea căruia părțile între care s'a început un proces sunt obligate a rămâne în cauză până la terminarea litigiului printr'o hotărâre definitivă, trebuie înlăturat, intru cât nici un text de lege nu reproduce sus enunțata regulă;

Considerând că situațiunea s'ar schimba numai dacă cumpărătorul având cunoștință de proces, din calcul l'a lăsat a se continua cu autorul drepturilor sale ca să profite de rezultat de va fi favorabil, sau în cas contrariu să se apere susținând că este lucru judecat între alții; că atunci, trebuie că, cu consimțământul său a intervenit sentința asupra proprietății imobilului, îngăduind pe vânzător să pledeze în locu-i.

Considerând că, în specie, Ión Cârtojan devenin l pe timpul când apelanta se judeca cu Tudorache Puică, creditorul hipotecar al acestui din urmă pentru suma de trei-spre-zece mii cinci sute lei, la exigibilitatea creanței neplătindu-i-se suma împrumutată, a pus în vânzare imobilul hipotecat, adjudecându se asupra-i cu prețul de două-spre-zece mii lei, pentru acoperirea căruia a depus creanța sa hipotecară în rang util și ne contestat; că dară, sus menționata deciziune pronunțându-se posterior adjudecării imobilului nu se poate opune adjudecatorului fiind *res inter alios judicata*.

Considerând că de și s'a ales cum că intimatul ar fi avut cunoștință de acel proces și prin urmă, arătata deciziune i-ar fi opozabilă, însă această nu s'a aprobat;

Că, din contră, din circumstanța că intimatul locuia pe acel timp în Focșani, departe dară de Tribunalul Ilfov unde se pertracta acel proces; și din faptul că avea o funcțiune, — conductor poștal, — care i ocupa mai tot timpul, este probabil că, în buna lui credință, socotea că asupra acelui imobil nu era altă împregiurare, afară de urmărirea anterioară a lui Ión Dumitru, creditorul primordial al soților Puică și care i ceda creanța sa; că, în această situațiune deciziunea cu No. 204 din

1890 obținută de apelantă în contra lui Tudorache Puică nu este opozabilă intimatului;

Considerând că afară de invocarea acestei deciziuni, apelanta s'a mărginit numai a afirma că actele de creanță atât acelea ale lui Ión Dumitru, în virtutea cărora a chemat în judecată pe Tudorache Puică ca debitor solidar cu defuncta sa soție, creanță care avea de cauză, după cum se arată de intimat, împrumutul sumelor de bani necesari pentru terminarea construcțiilor efectuate pe locul în chestiune, cât și acela al intimatului, cu banii căruia s'a plătit creanța lui Ión Dumitru, ar fi simulate; că aceste aserțiuni ne fiind suficiente pentru înlăturarea menționatei acte, urmază că apelul nu este fondat nici din acest punct de vedere.

Că prin urmă, recunoșterea de către intimat a calității apelantei de moștenitoare a defunctei Marița T. Puică, nu îi dă și dreptul la jumătate din imobilul în litigiu, cu toate că Marița Puică fusese coproprietară cu soțul său, intru cât dânsa lăsând și datorii, pentru achitarea lor s'a vindut sus dișul imobil;

Pentru aceste motive sunt de părere a se respinge apelul făcut de Anica Toma Bergea.

(ss) Ath. C. Kivu.

INFORMAȚIUNI

Din cauza Multor sârbători, și voind a distribui abonaților noștri o tablă de materii care să fie un adevărat repertoriu juridic, suntem nevoiți a amâna distribuția acestei tabele cu No. de la 29 Ianuarie.

De alt-fel, tabela de materii de la aparițiunea diarului și până la 1 Ianuarie 1894 se află deja sub tipar.

**

D-l Const. Gr. Lahovari, judecător la tribunalul Ilfov, și-a dat demisiunea.

Se știe că în locul d-sale se va numi d-l D. O. Șuțu, actualul procuror, iar procuror în locul d-lui Șuțu se va numi d-l Costachi, de la trib. Iași.

**

Ni se comunică că d-l Henry Catargi, președintele secțiunii comerciale a tribunalului Ilfov, a prezentat d-lui ministru al justiției un raport asupra administrațiunii falimentelor.

Vom reveni în numărul viitor.

**

D-nul I. Rosenthal, secretar în biuroul de advocatură al d-lui M. Korné, a trecut esamenul de licență în drept înaintea facultății juridice din București, susținând teza «Filiațiunea naturală în dreptul roman, frances și român».

Felicitările noastre.

**

Duminică 8 Ianuarie curent, se va celebra, în biserica Sf. Spiridon din Calea Șerban-Vodă, căsătoria religioasă a distinsului și eloquentului membru al baroului bucureștean, Mihail Korné, cu d-ra Ecaterina Pleniceanu.

Urările noastre de fericire.